

ולכן אם נשאל על הראשונה אחר קיומה, עלתה לו הנזירות השניה בניהוג הנזירות ראשונה.

א-ח ותיובתא דרב הונא!

ומשנינן: לא. לעולם מדברת הברייתא בכגון שאמר "הריני נזיר היום, הריני למחר".

ומאי "עלתה לו נזירות שניה בראשונה"? — לבר מההוא יומא יתירא, שאותו הוא צריך להמשיך ולנהוג בנזירות.

אי נמי, מדברת הברייתא בכגון שקיבל שתי נזירות בבת אחת, וכגון שאמר "הריני נזיר פעמיים", שאז גם לרב הונא חלות עליו שתי נזירות.

מתיב רב המנונא מברייתא:

דתניא: כתיב [במדבר ו] "נזיר להזיר" — מכאן למדו חכמים שהנזירות חל על הנזירות.

שיכול היה להיות אחרת. כי והלא דין קל וחומר הוא שיהיה אחרת:

ומה שבועה, שהיא חמורה — אין שבועה חלה על שבועה.

נזירות, שהיא קלה — לא כל שכן שלא תחול נזירות על נזירות.

תלמוד לומר: "נזיר להזיר"!

מכאן, שהנזירות חלה על הנזירות.

ודן רב המנונא בדברי הברייתא:

היכי דמי? כיצד מדובר כאן?

אילימא אם תרצה לומר שמדובר בכגון

דאמר "הריני נזיר היום, הריני נזיר למחר" — אי אפשר לומר כך.

היות, וכי הא, דבר פשוט שכזה — קרא בעיא?! האם צריך לשם כך לימוד מהכתוב?

אלא, מוכיח רב המנונא, לאו, בהכרח, שהברייתא מדברת בכגון דאמר "הריני נזיר היום, הריני נזיר היום".

וקתני בברייתא שנזירות חל על נזירות!

וקשיא לרב הונא!

ודוחה הגמרא את ראייתו של רב המנונא מהברייתא:

לא מדובר בברייתא באופן שכזה.

אלא, הכא, במאי עסקינן — בכגון שקיבל עליו שתי נזירות בבת אחת. ומחדש הכתוב ששתיהן חלות.

ועתה באה הגמרא לדון בדברי הברייתא:

ומאי חומרא, במה מתבטא החומר דשבועה מנדר, שאמרה הברייתא?

אילימא, אם נאמר שחומר השבועה הוא משום דחיילא שחלה השבועה אפילו על דבר שאין בו ממש, כגון שמתחייב אדם בשבועה לאכול, ואילו נדר חל רק על חפץ, שהוא דבר שיש בו ממש —

הרי מצד שני נדר נמי חמור, שכן הנדר חל על המצוה, ומונע לקיימה, כגון שאוסר על עצמו את הסוכה מלשבת בה, כמו שהוא חל על דבר רשות!

לישנא אחרינא, כך יש לדייק מהברייתא:

חיובא הוא דליכא על השבועה השניה.

הא תוקף של שבועה איכא. (1)

ולמאי הלכתא? באיזה ענין יתבטא תוקף השבועה השניה, אחרי שאין לוקים עליה?

לכדרבא.

דאמר רבא: אם נשאל על הראשונה — עלתה לו שניה תחתיה.

והוינן בה: לימא מפייע ליה לרבא ממה ששנינו:

מי שנדר שתי נזירות, ומנה את הראשונה, והפריש קרבן, ונשאל עליה — עלתה לו הנזירות השניה בראשונה!

ודוחה הגמרא את הראיה, כי אפשר לומר שדין זה הוא רק כגון שקיבל עליו שתי נזירות בבת אחת.

מתניתין

פתם נדרים — להחמיר, ופירושם — להקל, יח-ב וכפי שתבאר המשנה —

אך שבועה חלה אינה חלה על דבר מצוה אלא רק על דבר שהוא רשות, ואין אדם יכול להשבע שלא לקיים מצוה, ואם נשבע שלא לישב בסוכה, לא חלה שבועתו.

אלא, החומר בשבועה הוא משום דכתיב בה, בשבועה, [שמות כ], "לא ינקה".

שנינו במשנה: הנשבע "שבועה שלא אוכל", וחזר ונשבע "שבועה שלא אוכל", ואכל — אינו חייב אלא אחת.

אמר רבא: אם נשאל על השבועה הראשונה — השבועה השניה חלה עליו.

וממאי, מהיכן אני למד זאת? —

מדלא קתני בברייתא "אינו אלא שבועה אחת", וקתני "אינו חייב אלא אחת" — משמע שרק לענין מלקות, אינו חייב שתי מלקויות אלא אחת, אבל יש תוקף גם לשבועה השניה.

כי מה שאינו לוקה גם על השנייה, משום שכל עוד קיימת השבועה הראשונה ומחייבת אותו, רווחא [מקום מרווח, פנוי] הוא דלית לה לשבועה השניה לחול, והרי היא תלויה ועומדת.

אבל כי מיתשיל, כאשר נשאל על חבירתה, השבועה הראשונה, חיילא השבועה השניה.

שבועה חלה על שבועה. אם הוא משום הדין הכללי שאין איסור חל על איסור, הרי סובר הפרי מגדים, שאין כלל זה אלא ביחס למלקות ולשאר עונשים, אבל האיסור השני עצמו חל, והוא הדין בשבועה.

אך אם הפטור הוא משום שאין שבועה חלה לקיים מצוה, וכאן הוא מצווה שלא לעבור על

1. האחרונים דנו בשאלה, האם הדין שאין שבועה חלה על שבועה אומר שאין איסור כלל מחמת השבועה השניה, או שהוא רק פטור מקרבן ומלקות.

הרדב"ז סובר שיש איסור, ויש להביא ראיה לדבריו מכאן.

ולכאורה הדבר תלוי בסיבת הדין שאין